

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 176 | Tarih 30 Ekim-5 Kasım

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 8 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

4 Kasım: Türkiye'nin kuzeybatısındaki yetkililer, komşu Yunanistan'a kaçmaya çalıştıkları bildirilen ve Gülen hareketi ile bağlantılı oldukları iddia edilen dört kişiyi gözaltına aldı.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınmadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

1 Kasım: İstanbul Sultangazi'de düzenlenen "Filistin'den Rojava'ya Halklar Direniyor" mitingine müdahale eden polis 17 kişiyi gözaltına aldı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

30 Ekim: Türk makamları 2022 yılında 40.000'den fazla URL'ye erişimi yasakladı; Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan ve ailesiyle ilgili haberler listenin başında yer aldı.

30 Ekim: Devlet yurdunda kalan Ezidi bir kız çocuğunun hafta sonları IŞİD'li bir ailenin evinde "yatılı" kaldığının ortaya çıkmasıyla ilgili en az 2 haber, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın talebi üzerine engellendi.

31 Ekim: Türkiye'nin güneyinde bir öğretmen, Türkiye Cumhuriyeti'nin 100. yıl kutlamaları sırasında yaptığı bir konuşmada, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın seçim kampanyasında Türkiye'yi küresel öneme kavuşturmak için verdiği bir söz olan "Türkiye'nin Yüzyıl"ı'nı hedef aldığı iddiasıyla kısa süreliğine gözaltına alındı.

31 Ekim: "Kaldırım Operasyonu" davasıyla ilgili 2007 yılında yayınlanan en az 3 habere unutulma hakkı kapsamında erişim engeli getirildi.

1 Kasım: Bakırköy Cumhuriyet Başsavcılığı, Halk TV Genel Yayın Yönetmeni Dinçer Gökçe hakkında 'kamuoyunu yanıltıcı bilgi yaymak' suçlamasıyla soruşturma başlattı ve Gökçe polis tarafından gözaltına alındı.

1 Kasım: T24 haber sitesinde çalışan gazeteci Tolga Şardan, Milli İstihbarat Teşkilatı'nın (MİT) yargıdaki yolsuzlukla ilgili bir raporunun varlığını ortaya koyan bir

yazı nedeniyle Çarşamba günü erken saatlerde evinde yapılan aramanın ardından gözaltına alındı.

1 Kasım: Adliyedeki rüşvet çetesiyle ilgili en az 9 haber ve haberlerin kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle silinmesine karar verildi.

1 Kasım: Engelliweb sitesinde yer alan bir içerik hakkında İstanbul 3. Sulh Ceza Hakimliği tarafından kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle silinme kararı verildi.

2 Kasım: Balıkesir'de polis, yanlış bilgi yaydığı iddiasıyla gazeteci Cengiz Erdiñ'i gözaltına aldı.

2 Kasım: Kürt yazar Dilşah Kocakaya, kapatılan bir Kürt gazetesinin sembolik genel yayın yönetmenliğini yaptığı sırada terör örgütü propagandası yapmak suçundan 15 ay hapis cezasına çarptırıldı.

2 Kasım: Okmeydanı'ndaki İdil Kültür Merkezi'ne baskın düzenleyen polis, 8 Grup Yorum üyesini ve o sırada orada bulunan bir ziyaretçiyi gözaltına aldı.

2 Kasım: Ailelerinin onayıyla evlenen 17 yaşındaki gençlerin düğününde çıkan tartışmanın ardından başlatılan soruşturma kapsamında, erkek tarafından 250 bin TL başlık parası alan gelinin babası Y.D.'nin 2019 yılında kızının fotoğrafını sosyal medya hesabından 'Bu kız satılık' mesajıyla paylaştığının ortaya çıkmasıyla ilgili en az 3 habere Balıkesir 1. Sulh Ceza Hakimliği'nin kararıyla kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

2 Kasım: T24 yazarı Tolga Şardan'ın "MİT'in Cumhurbaşkanlığı'na sunduğu 'yargı raporu'nda ne var?" başlıklı yazısına kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi ve silinmesine karar verildi.

2 Kasım: Devlet korumasına alınan Ezidi çocuğun kendisini kaçırana teslim edilmesiyle ilgili en az 3 habere Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın talebi üzerine kişilik haklarının ihlali gerekçesiyle erişim engeli getirildi.

3 Kasım: Siverek Sulh Ceza Hakimliği'nin 3 Kasım 2023 tarihli kararı ile "Kaldırım Operasyonu" davası ile ilgili en az 3 haber hakkında unutulma hakkı kapsamında müşterinin adının geçtiği haberlerden silinmesine karar verildi.

4 Kasım: Türkiye'de 3 Kasım itibariyle toplam 63 gazeteci cezaevinde bulunuyordu.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

30 Ekim: Yedi yıldır hapiste olan Kürt siyasetçi Gültan Kışanak'ın avukatları, temyiz mahkemesi tarafından onanan bir mahkumiyet kararı olmaksızın en fazla süreyi parmaklıklar ardında geçirdiği için Türk yargı makamlarına Kışanak'ın serbest bırakılması çağrısında bulundu.

31 Ekim: İstanbul'daki bir ağır ceza mahkemesi, Anayasa Mahkemesi'nin bir muhalefet milletvekilinin serbest bırakılması çağrılarına rağmen devam eden tutukluluğunda hak ihlalleri tespit eden kararına uymadı.

KÜRT AZINLIK

1 Kasım: Ankara Cumhuriyet Başsavcılığı'nın hakkında soruşturma başlatmasının ardından İstanbul Havalimanı'nda gözaltına alınan eski HDP İstanbul Milletvekili Hüda Kaya, kanuna aykırı toplantı ve yürüyüşlere katılarak ihtara ve zor kullanmaya rağmen kendiliğinden dağılmama, görevi yaptırmamak için birden fazla kişi ile birlikte direnme suçlarından tutuklandı.

CEZAEVİ KOŞULLARI

30 Ekim: Türkiye'de bir muhalefet milletvekili Edirne'deki bir cezaevinin kapasitesinin 600 olmasına rağmen 1.800 mahkumu barındırdığını ve yaklaşık 650 mahkumun yerde uyumak zorunda kaldığını açıkladı.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

2 Kasım: Pınar Birkoç İstanbul'da evine yapılan baskın sırasında polisin işkence ve kötü muamelesine maruz kaldı.

2 Kasım: Erzincan T Tipi Cezaevi'nde kalan Selami Üstündağ çıplak aramayı kabul etmediği için fiziksel şiddete maruz kaldı ve Samsun Kavaklı S Tipi Cezaevi'ne sevk edildi.